

Ramadan

Geadopteerd door de Syrische familie die naast mij woont, ben ik tegenwoordig aardig op de hoogte van de ramadan. Het is een gebruik dat bij mij respect oproept, maar ook het gevoel 'waar zijn jullie toch mee bezig'. Dertig dagen niet eten en drinken – zelfs geen druppel water - tussen vier uur in de ochtend en tien uur 's avonds, daar waren wij met onze vastentrommeltjes en een 'boterham met niks' in de goeie ouwe tijd maar amateurs bij. Voor mannen en jongens is het nog erger, zij mogen, zo deelde de twaalfjarige zoon mee, ook niet naar de meisjes kijken.

Op een avond kwam ik rond half tien onverwacht bij de burens binnen. De televisie stond als gewoonlijk aan. Nu niet zozeer om iets te kijken, maar om de klok in de gaten kunnen houden. Het waren de moeilijkste minuten van de dag begreep ik, de eerste korrel rijst of druppel water mocht pas om klokslag tien uur naar binnen en geen seconde eerder. Alsof het Oud op Nieuw was zaten de kinderen voor de buis, terwijl vader en moeder in de keuken met stomende pannen in de weer waren. Om tien uur klonk er 'aanvalluhhh' in een Arabische variant en stoof de familie op de dampende schalen af. Of ik wilde of niet, ik at die avond mijn tweede warme maaltijd.

De ramadan vraagt ook om je te bekommeren om mensen die het minder goed hebben dan jij. Hala van zeven had zich mijn lot aangetrokken. 'Hoe is het met je been', vroeg ze serieus. Goed, heel goed, lief dat je dat vraagt. 'Ik heb er eens over nagedacht', zei ze plechtig, 'maar als je weer gaat fietsen moet je misschien een helm en kniebeschermers op doen.' Ik zei dat ik dat een heel goed idee vond. 'Maar misschien', besloot ze, met een blik op mijn grijze haren, 'misschien kun je ook maar beter helemaal niet meer fietsen'.

Ramadan of geen ramadan, zelfs mededogen kent een grens!

Marjolijn Sengers, 10 juli 2016